

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

שיחת

כבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ ויקהל, כ"ב אדר ראשון, ה'ש"ת

יוצא לאור בפעם הראשונה

תדפיס מהוצאה החדשה של ספר השיחות תרצ"ו ה'ש"ת

על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ואחת לבריאה

מאתיים וחמשים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק הבעש"ט ז"ל

SICHAS
VAYAKHEL 5699

Copyright © 2011
by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved, including the right to reproduce this book
or portions thereof, in any form without prior permission, in writing from the
publisher.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

Manufactured in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse
538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770

ב"ה

פתח דבר

לקראת ש"פ ויקהל, כ"ב אדר ראשון שנה זו, הננו מוציאים לאור – בפעם הראשונה – שיחת כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ נ"ע ממוצש"ק ויקהל, כ"ב אדר ראשון ה'ש"ת לגבאי בתי כנסיות אנ"ש בריגא*.

לתועלת הלומדים והמעיינים, ניתוספו הערות ומראה מקומות הבאים בשולי הגליון – נערכו ע"י הרה"ת ר' אהרן לייב (בהרש"ב) שי' ראסקין.

*

לתועלת הקוראים תורגמה השיחה ללשון הקודש – ע"י הרה"ת ר' טובי' שי' בלוי.

*

בתור הוספה – הננו מדפיסים כמה מכתבי כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ מתקופה זו (תדפיס מאגרות קודש חלק יז שמכינים עתה לדפוס).

מערכת „אוצר החסידים”

עש"ק פ' תשא, פורים קטן, ה'תשנ"א
ברוקלין, נ.י.

(* מהעתקה שבספריית אגודת חסידי חב"ד ומהעתקת הרה"ג הרה"ח ר' יצחק זובער ע"ה בן הרב שלמה אלי' ע"ה אושפאל (נמסרה ע"י זוגתו הרבנית טשערנא ע"ה בת הרב דוד ע"ה).

ב"ה. מוצש"ק ויקהל, כ"ב אדר ראשון ה'ש"ת:

במוש"ק ויקהל קרא לכל הגבאים בבתי כנסיות אנ"ש, ואמר לפניהם וזלה"ק:

דער מעמד ומצב פון די היגע חסידישע שולען איז מיר באקאנט, דער אַלטער רבי האָט געהאַט מס"נ אַף חסידות, און אויף חסידישע שולן. ניט דער עיקר צוליב דעם נוסח², נאָר די שול זאָל אַרייַנטראַגן ליכטיקייט אין אַ סאך דורות, אַז דער איד קומט פון שול וואו ער לערנט אָפּ אַ בלאַט גמרא ווערט עס ליכטיג אין זיין נשמה. ער קומט אין שטוב און דערציילט אַז היינט האָב איך געהערט לערנענדיג אין גמרא אַזא און אַזא זאך אין הלכה אָדער אגדה, מאַכט ער ליכטיג די שטוב.

נאָר גבאים דאַרפן זען אַז דער מנין זאָל זיין אַזא, אַז בעת דער איד קומט אין מנין, זאָל ער האָבן וואָס צו מיטנעמען, אַז עס זאָל ווערן ליכטיג אין זיין שטוב און זיינע קינדער.

עס שטייט³ „זאת התורה אדם“, אַזוי ווי אַ אדם איז דער עיקר לעבן זיינער איז אין קאַפּ און אין האַרץ, אָבער דער לעבן דאַרף זיך פאַרשפּרייטן אין אַלע גלידער, אָבער אויב דער חיות איז מערניט נאָר אין קאַפּ און אין האַרצן, און אין די גלידער פעלט לעבן, איז עס אַ שווערער לעבן און עס איז אַ שוואַכער לעבן⁴.

דער לעבן פון אַ אידן ווי עס דאַרף זיין, אַז ער גייט דריי מאָל אַ טאָג דאַוונען און ער היט די שיעורים פון לערנען. אָבער אַז ער גייט מערניט ווי אין מאָל אַ וואָך איז ער אויך אַ טייערער איד, ביז אפילו ל"ע אַז ער גייט מערניט ווי ר"ה ויוהכ"פּ אין מנין איז ער אויך אַ טייערער איד, אָבער דער לעבן איז ניט ווי עס דאַרף זיין, און אָט דאָ איז די אַרבעט פון די גבאים.

איר גבאים פון חסידישע מנינים דאָס איז אַייער אַרבעט אַז אין די מנינים זאָל זיין ליכטיג, עס זאָל אַרייַנטראַגן לעבן ביי אַלע אידן אין אַלע זייערע גלידער.

עס שטייט⁵ „והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד“.

(1) עפ"י רשימת השומעים.

(2) ראה גם אגרות-קודש אדמו"ר הזקן ח"א ע' תעו.

(3) חוקת יט, ד.

(4) ברשימה אחרת: איז עס אַ שוואַכער לעבן, און ער איז אַ שוואַכער מענטש.

(5) דניאל יב, ג.

„מצדיקי הרבים“ גייט אויף גבאי צדקה בגשמיות⁶, עס איז פאַראַן גבאי צדקה בגשמיות, ומכש"כ גבאי צדקה ברוחניות.

און אָט דאָס איז דעם אַלטן רבי'נס מס"נ, אז אין מנין זאָל זיין אַ אור וואָס זאָל לייכטן אַלעמען. וואָרום אין אמת'ן איז ניטאָ קיין שום חילוק צווישן נוסח אר"י, נוסח ספרד, נוסח אשכנז, דער אור דאַרף אַלעמען בעלייכטן.

דער אַלטער רבי האָט געוואָלט אַז אַלע זאָלן זיך פילן פאַר סאַלדאַטן, דאָס הייסט אַז דער גענעראַל זאָל אויך וויסן אַז ער איז אַ סאַלדאַט. עס איז פאַראַן אַ מדינה וואָס די סאַלדאַטן האַלטן זיך פאַר גענעראַלן – טויג דאָס ניט. גוט איז די מדינה וואָס די גענעראַלן האַלטן זיך פאַר סאַלדאַטן.

און דאָס האָט אַריינגעגבן דער אַלטער רבי אַז אַלע אידן זיינען גלייך אין דעם קבלת עול מלכות שמים.

און אָט דאָס דאַרפן זען די חסידשע גבאים, אַז אין די מנינים זאָל מען דערהערן די ליכטיקייט.

נאָר איך מוז זאָגן אז ככתם נראה לי בבית, כנגע נראה לי בבית⁷ וויל איך ניט זאָגן, אבער כתמים האָבן זיך געוויזן, מען האָט גענומען זוכן חזנים אין די חסידישע מנינים. אַ חזן דאַרף זיין, נאָר קיין מחלל שבת'ניק ביים עמוד טאָר מען ניט שטעלן⁸. אַ מחלל שבת'ניק טאָר ניט זיין קיין גבאי אין אַ מנין.

און יעמאַלט אַז גבאי צדקה זוכן יענעם אַ אידן אַ טובה טאָן אין רוחניות, מאַכן זיי ליכטיג עם און קינדער לדורי דורות – פירן זיי אויס דעם „לעולם ועד“, דאָס הייסט אין „לעולם“ זאל דערהערט ווערן דער „ועד“ וואָס איז בחלופי אתון אחד⁹.

גיט איבער אַלע אייערע מתפללים מיין ברכה, איך¹⁰ ווינטש זיי אריכות ימים, זיי און זייערע קינדער ביתם וזרעם עד עולם.

איך פאַר פון איך ניט אַוועק¹¹. איך פאַר נאָר וויילע דער אויבערשטער הייסט מיר דאַרטן אויפטאָן, אָבער ניט איך פאַר וויילע איך האָב מורא פאַר זיך, פאַר מיין גוף, יסורים האָבן מיר אַזוי פיל צובראָכן אַז איך האָב פאַר זיך, פאַר שלעכט זיין דעם גוף, האָב איך קיין מורא ניט.

(6) בבא בתרא ח, ב.

(7) מצורע יד, לה.

(8) ראה גם מכתב ט' תמוז תשט"ו (אגרות קודש ח"א ע' רנה).

(9) זח"ב קלד, א („אלף מתחלפת ב' באותיות אהר"י, ח' מתחלפת בע' באותיות אהה"ע" – מקדש מלך לזהר שם).

(10) ברשימה אחרת: און ווינטש זיי.

(11) ראה גם ספר השיחות תרפ"ח ע' 4. וש"נ.

און אויך – ניט איך פאָר ווייל איך וויל פאָרן, נאָר איך פאָר ווייל איך בין אַ מוכרח. אָט אַזוי איז געווען מיין גאַנצע צייט פון נע ונד – איך בין ניט געפאָרן וויילע איך האָב געוואָלט, נאָר איך בין געווען אַ מוכרח.

פון¹² ראָסטאָוו אין פעטערבורג¹³ בין איך געווען אַ מוכרח. פון פעטערבורג אין ריגא¹⁴ בין איך געפאָרן ניט וויילע איך האָב געוואָלט נאָר וויילע איך בין געווען אַ מוכרח. פון ריגא אין וואַרשא¹⁵ בין איך געפאָרן ניט וויילע איך האָב געוואָלט נאָר וויילע איך בין געווען אַ מוכרח. פון וואַרשא אין אַטוואָצק¹⁶ בין איך געפאָרן ניט וויילע איך האָב געוואָלט נאָר וויילע איך בין געווען אַ מוכרח. פון אַטוואָצק¹⁷ אַהער¹⁸ – וויילע איך בין געווען אַ מוכרח. און אַזוי איז איצט מיט דער נסיעה אין אַמעריקא – איך פאָר וויילע איך בין אַ מוכרח. נאָר איך פאָר פון אַייך ניט אַוועק איך בין מיט אַייך אין איינעם, און מיר זאָלן זוכה זיין זיך זעהן מיטן גואל צדק.

(12) ראה שיחת „בית רבינו שבבבל“ – ספר השיחות תשנ”ב ח”ב ע’ 471 ואילך.
 (13) בחודש סיון תרפ”ד (”היום יום” בתחילתו. ראה „מבוא” לאגרות-קודש ח”א ע’ 11 ואילך. „מבוא” לספר השיחות תרפ”ת ע’ ז. ו”ש”ג).
 (14) באסרו חג הסוכות נסע מרוסיא והתיישב בריגא (ראה „היום יום” שם. „מבוא” לאגרות-קודש שם ע’ 12. ראה „מבוא” לספר השיחות תרפ”ח-תרצ”א ע’ ז ואילך. ו”ש”ג).
 (15) ביום א’ דר”ח אלול תרצ”ג הגיע לווארשא, וביום ח’ תשרי תרצ”ד נכנסו לדירה החדשה (ראה אגרות-קודש חט”ו ע’ קע. שם ע’ קעו. „היום יום” שם).
 (16) בשנת תרצ”ו (ראה „היום יום” שם. „מבוא” לאגרות-קודש ח”ג ע’ 24 ואילך).
 (17) ביום כ’ או כ”א אלול תרצ”ט (ראה „מבוא” לאגרות-קודש ח”ד ע’ 5. ח”ה ע’ 5).
 (18) רבינו הגיע לריגא ביום ה’ טבת ה’ש”ת (אגרות-קודש ח”ה ע’ ב. ד. חט”ו ע’ שסא).

ב"ה. מוצש"ק ויקהל, כ"ב אדר ראשון ה'ש"ת

– תרגום מאידית –

במוש"ק ויקהל קרא לכל הגבאים בבתי כנסיות אנ"ש, ואמר לפניהם וזלה"ק: מוכר לי מצבם ומעמדם של בתי הכנסת החסידיים במקום. לאדמו"ר הזקן היתה מסירות נפש למען חסידות ולמען בתי כנסת חסידיים – בעיקר לא בשביל הנוסח², אלא כדי להביא אורה לדורות רבים. כאשר בא יהודי מבית כנסת שבו למד דף גמרא, שנעשה אז אור בנשמתו, ומגיע לביתו ומספר: „היום, בשיעור הגמרא, שמעתי דבר פלוני בהלכה או באגדה” – הרי הוא מביא אור גם לבית.

אלא שגבאים חייבים לדאוג שהמנין יהיה כזה, שכאשר יבוא יהודי מן המנין יהיה בידו מה לקחת אתו כדי שיהיה אור בביתו ואצל ילדיו.

נאמר³: „זאת התורה אדם”. כשם שעיקר חייו של האדם הוא מוחו ולבו, אך החיים חייבים להתפשט בכל אבריו, ואם חייו ישארו רק במוחו ולבו ואבריו יהיו חסרים חיוניות – יהיו אלה חיים קשים או חלשים – כך חייו הראויים של יהודי חייבים להתפשט כך שהוא הולך להתפלל שלוש פעמים ביום ושומר את שיעורי התורה. יהודי ההולך לבית הכנסת רק פעם אחת במשך השבוע – הוא יהודי יקר, ואפילו, לא עלינו, ההולך לבית הכנסת רק בראש-השנה ויום הכפורים, הוא גם יהודי יקר, אך לא אלה החיים הראויים. כאן צריכה להיות עבודת הגבאים.

תפקידכם, גבאי המנינים החסידיים, הוא שהמנינים יהיו מוארים באופן שהחיוניות תחדור בכל היהודים ובכל אבריהם.

נאמר⁴: „והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד”. מצדיקי הרבים – הם גבאי הצדקה בגשמיות⁵, וכל-שכן גבאי צדקה ברוחניות. – זו היא מסירות נפשו של אדמו"ר הזקן – שבמנין יהיה אור שיאיר על הכל, שהרי לאמתו של דבר אין בזה שום הבדל בין נוסח האריז"ל, נוסח ספרד, נוסח אשכנז. האור חייב להאיר על כולם!

אדמו"ר הזקן רצה שכל היהודים יראו ויחוו עוצם כחיילים. כלומר: גם המצביא חייב לדעת שהוא חייל. מדינה שכל חייליה רואים עצמם כמצביאים – אינו ראויה לשמה. המעולה הוא כאשר המצביאים רואים עצמם כחיילים.

(1) עפ"י רשימת השומעים.

(2) ראה גם אגרות-קודש אדמו"ר הזקן ח"א ע' תעו.

(3) חוקת יט, ד.

(4) דניאל יב, ג.

(5) בבא בתרא ח, ב.

אדמו"ר הזקן החדיר את ההכרה שכל בני ישראל שווים בקבלת עול מלכות שמים. הגבאים החסידיים צריכים לדאוג שבכל המנינים יקלטו את האמת.

ברם, עלי לומר: „ככתם נראה לי בבית“. אינני רוצה לומר: „כנגע נראה לי בבית“⁶, אך כתמים נראו. מינו חזנים במנינים. יש צורך בחזן, אך אין להעמיד לפני התיבה מחלל שבת⁷. למחלל שבת אסור להיות גבאי.

כאשר גבאי צדקה משתדלים לעשות ליהודי טובה ברוחניות – הם מכניסים אור בו ובילדיו לדורי דורות, ואז הם מקיימים את „לעולם ועד“. כלומר: ב„לעולם“ נקלט הענין של „ועד“ – „אחד בחילופי אתוון“⁸.

מסרו נא ברכתי לכל המתפללים אצלכם. הנני מאחל להם אריכות ימים, להם ולצאציהם, ביתם וזרעם עד עולם.

אינני נוסע מכם⁹. הנני נוסע רק משום שהקב"ה מצווה עלי לפעול שם, ולא משום שאני חרד לעצמי, לגופי. היסורים השפיעו עלי כך שאינני מפחד מיסורי גופי.

כן – אינני נוסע משום שהנני חפץ לנסוע. הנני נוסע כי הוכרחתי. כך היה לאורך תקופות נדודי – לא נסעתי כי רציתי אלא כי הוכרחתי (על פי הדיבור): מרוסטוב¹⁰ לפטרבורג¹¹ – הוכרחתי; מפטרבורג לריגא¹² – לא נסעתי כי רציתי אלא כי הוכרחתי; מריגא לוורשא¹³ – לא נסעתי כי רציתי אלא כי הוכרחתי; מוורשא לאוטבוצק¹⁴ – לא נסעתי כי רציתי אלא כי הוכרחתי; מאוטבוצק¹⁵ לכאן¹⁶ – כי הוכרחתי, וכך זה עתה בנסיעתי לאמריקה – כי אני מוכרח, אך אינני נוסע מכם, הנני יחד אתכם, ושנוכח להתראות עם גואל צדק.

(6) מצורע יד, לה.

(7) ראה גם מכתב ט' תמוז תשט"ו (אגרות קודש ח"א ע' רנה).

(8) זח"ב קלד, א („אלף מתחלפת ב' באותיות אה"י, ח' מתחלפת ב'ע' באותיות אה"ע" – מקדש מלך לזהר שם).

(9) ראה גם ספר השיחות תרפ"ח ע' 4. וש"נ.

(10) ראה שיחת „בית רבינו שבבבל“ – ספר השיחות תשנ"ב ח"ב ע' 471 ואילך.

(11) בחודש סיון תרפ"ד („היום יום“ בתחילתו. ראה „מבוא“ לאגרות קודש ח"א ע' 11 ואילך. „מבוא“ לספר השיחות תרפ"פ-תרפ"ז ע' ז. וש"נ).

(12) באסרו חג הסוכות נסע מרוסיה והתיישב בריגא (ראה „היום יום“ שם. „מבוא“ לאגרות קודש שם ע' 12. ראה „מבוא“ לספר השיחות תרפ"ח-תרצ"א ע' ז ואילך. וש"נ).

(13) ביום א' דר"ח אלול תרצ"ג הגיע לוורשא, וביום ח' תשרי תרצ"ד נכנסו לדירה החדשה (ראה אגרות קודש חט"ו ע' קע. שם ע' קעו. „היום יום“ שם).

(14) בשנת תרצ"ו (ראה „היום יום“ שם. „מבוא“ לאגרות קודש ח"ג ע' 24 ואילך).

(15) ביום כ' או כ"א אלול תרצ"ט (ראה „מבוא“ לאגרות קודש ח"ד ע' 5. ח"ה ע' 5).

(16) רבינו הגיע לריגא ביום ה' טבת ה'ש"ת (אגרות קודש ח"ה ע' ב. ע' ד. חט"ו ע' שסא).

הוספה

א

בי"ה, כ' טבת ת"ש
ריגא

ידידי ווי"ח אי"א מוה"ר שלום שיי שו"ב

שלום וברכה!

בודאי השתתף בהשתתפות הראוי' בכל העניינים הנוגעים אלי לחלצני בעזה"י מן המיצר, ולהכין כל הצריך בעזה"י לביאתנו צלחה למדינתם הטובה, תודה על העבר ובקשה על להבא, ובגלל זאת יברכהו השי"ת ויעזרהו בהדרוש לו ולב"ב שיי בגשמיות וברוחניות.

ידידו הדו"ש ומברכו

יוסף יצחק

ב

בי"ה, כ"א טבת ת"ש
ריגא

ידידי הנכבד ווי"ח אי"א מו"ה שמעון שיי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מח' לחד"ז בברכת מז"ט לרגלי בואינו צלחה לפה, הנה כל המברך יתברך ברוב טוב בגשמיות וברוחניות.

ימים אחדים טרם פרוץ המלחמה קבלתי מכתבו בלויית מאמר נדפס באחד

א

תצלום האגרת נדפס בתשורה (לאזאר, תשס"ח).
מוה"ד שלום: פויזנר. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ג ד'תשעט, ובהנסמן בהערות שם.
לחלצני .. המיצר: בה' טבת ת"ש, ניצל והגיע לריגא, אחר ארבעה חדשים תחת הכיבוש הנאצי בווארשא, כדלעיל מבוא לח"ה ע' 5-9. שתי האגרות הבאות.

ב

תצלום האגרת נדפס בתשורה (גליצנשטיין, תשס"ח).
מו"ה שמעון: גליצנשטיין. אגרות נוספות אליו – לעיל ח"ו א'תתמד. ח"ב ד'שצד.
בואינו צלחה לפה: כדלעיל אגרת הקודמת, וש"נ.

העתונים תולדות הוד כ"ק רבינו הזקן נבג"ם זי"ע, והיו בו איזה שגיאות הדורשות תקון, ובינתים הגיעו ימי המצור ולא הספקתי להשיב על מכתבו ההוא, ואתענין לדעת אם המשיך עבודתו זאת.

הדו"ש ומברכו

יוסף יצחק

ג

ב"ה, ט"ז שבט ת"ש

ריגא

ידידי מחות' וו"ח אי"א מוהרר"י שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בברכת מז"ט לרגלי בואינו צלחה לפה, הנה כל המברך יתברך ברוב טוב בגשם וברוח.

אתענין לדעת מהנעשה אתם עמם בפרטיות משלמו ומשלום זוגתו ובנותיהם יחיו.

קוייתי שבבואי לפה אקבל מכתבים מפורטים מכל אחד ואחד מאנ"ש והתמימים יחיו, כי בכל ימי ההסגר חשבתני אודותם. אמנם רק מעט מהם כתבו לי. יעזור השי"ת לשמוע ולהשמיע אך טוב בגשמיות וברוחניות.

ידידו מחות' הדו"ש ומברכו.

מפני שלכ"ק אד"ש כואב קצת ידו הימנית אינו חותם בעצמו, והנני חותם בשמו.

ח. ליבערמאן

ג

תצלום האגרת נדפס בתשורה (רסקין, תשס"ו).

מוהרר"י: רוזנבלום. אגרות נוספות אליו – לעיל חט"ז אגרת ה'תשיט, ובהנסמן בהערות שם.

בואינו צלחה לפה: כדלעיל שתי אגרות הקודמות.

כואב .. הימנית: כדלעיל ח"ה אגרת א'קנו, ומבוא שם ע' 10 (כ"ק צעד איזה צעדים לקדש קדוש היום נפל ונשבר עצם בידו הימנית). חט"ז אגרת ה'תרפב (נפלתו ושברתי את ידי הימנית, שלושה שבועות הייתי חבוש בגבס, ובשבוע הרביעי היתה לי תחבושת רגילה). וראה גם שתי אגרות הבאות.

ד

בי"ה, י"ט שבט ת"ש
ריגא

ידידי הנכבד הרב ווי"ח אי"א מוהרש"ז שי

שלום וברכה!

מכתבו מיום ב' לחד"ז עם הידיעה ע"ד הגבלת זמן החתונה עם ב"ג תחי למז"ט, הנני בזה לברכו בברכת מז"ט, יתן השי"ת ותהי' החתונה בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל על יסודי התורה והמצוה ויחיו חיים מאושרים בפרנסה בהרחבה באהלה של תורה.

נהייתי לשמע אשר בי"ה יש לו משרה בישיבה „תורה ומלאכה" יצליח לו השי"ת להעמיד תלמידים יראי אלקים ולומדים ברוחה של תורת החסידות.

הנני חושב אשר בודאי הוא לוקח חלק בלימוד דא"ח של התלמידים אחי התמימים, והנני מקוה שבבואי אי"ה צלחה אקבל ממנו הרצאה מפורטה בענין הרבצת תורה, על יסוד הידיעות שרכש במשך זמן היותו שמה.

בבקשה למסור פ"ש וברכת מז"ט לכבוד ידידי הרה"צ מחות' שליט"א.

הדו"ש ומברכו,

מפני שלכ"ק אד"ש כואב קצת ידו הימנית אינו חותם בעצמו, ואני חותם בשמו,

מזכיר

ח. ליבערמאן

ד

נדפסה בזכרון הרש"ז גורארי' ע' עב.

מוהרש"ז: גורארי'. אגרות נוספות אליו – לעיל חט"ז אגרת ה'תשנב, ובהנסמן בהערות שם.

בישיבה "תורה ומלאכה": ראה זכרון הרש"ז גורארי' שם.

התלמידים אחי תמימים: שלימדום ה"ר ישראל דזייקאבסאן, כמסופר בתולדות חב"ד בארה"ב פרק כט.

פ"ש .. הרה"צ: רבי אברהם יהושע העשל, אדמו"ר קופיטשניץ, כדלעיל ח"ה אגרת א'קנח (בטח קבל

הפ"ש שכתבתי לו).

כואב .. הימנית: כדלעיל אגרת הקודמת, וש"נ.

ה

[שלחי שבט ת"ש]
[תרגום חפשי מהמברק באנגלית]

פברואר 1940

ריגא

הרב דזייקאבסאן, 494 רחוב סטאן,
ברוקלין נ.י.

לאדמו"ר מגור דרוש ויזה למדינה נוטרלית. בנוסף לכך, תעשה כל האפשרי
לאפשר לו לעזוב את ווארשא. שניאורסאהן שבפאריז לא קיבל אפידייוויט.
תעשה כל האפשרי להוציא את ספרייתי וחפצי מווארשא. גם תבקש בשמי את
עזרת קרעמער וקליינפעלד. תארגן משלחת אגודת חב"ד להודות לקרעמער
וקליינפעלד להשתדלותם עבור משפחתי.

שניאורסאהן

ה

מתצלום המברק, שנרשם עליו: Feb. 1940. וע"פ התוכן נראה יותר להקדימו לתחלת פברואר (ואולי
אפילו לחודש ינואר).

לאפשר .. ווארשא: האדמו"ר מגור ניצל מווארשא הכבושה בתחלת חודש ניסן.
שניאורסאהן שבפאריז: על הצלתו של הרבי והרבנית, ראה לעיל מבוא לח"ה ע' 21 ואילך.
להוציא את ספרייתי: בנוסף לבקשה במכתב, ששלח לו רבינו בי"ד טבת (לעיל ח"ה א'קלג).
להודות לקרעמער: בנוסף למכתב תודה, ששלח לו רבינו בי"ד טבת (לעיל ח"ה א'קלד).

לזכות

הילדה חיילת ב"צבאות השם"

רחל שתחי

ליום הולדתה ז' אדר-ראשון, ה'תשע"א

ולזכות אחי ואחיותי שיחיו

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

חיים שאול וזוגתו מרת בלומא גיטל שיחיו ברוק

ולזכות זקניהם

מרת חנה שתחי ברוק

הרה"ח ר' משה לוי וזוגתו מרת טויבע ברכה שיחיו רובינשטיין